

Ogólnopolska Konferencja Naukowa

„Ogrodem może stać się każde miejsce... Ogród księżnej Izabeli Czartoryskiej na przestrzeni dziejów.”

Muzeum Czartoryskich w Puławach

Wydział Nauk Przyrodniczych i Technicznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - PIB
zapraszają do udziału
w ogólnopolskiej konferencji naukowej

6 czerwca 2025 roku, Sala Kongresowa Pałacu Czartoryskich

Muzeum Czartoryskich w Puławach
Wydział Nauk Przyrodniczych i Technicznych Katolickiego Uniwersytetu
Lubelskiego Jana Pawła II
Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - PIB

zapraszają do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej

„Ogrodem może stać się każde miejsce...”

Ogród księżnej Izabeli Czartoryskiej na przestrzeni dziejów”

6 czerwca 2025 roku,
Sala Kongresowa Pałacu Czartoryskich

Ogród Izabeli księżnej Czartoryskiej był jednym z najpiękniejszych polskich ogrodów krajobrazowych XIX wieku. Był wynikiem nie tylko mody wśród arystokracji na propagowanie naturalnego stylu parków angielskich, ale również procesem wieloletnich doświadczeń jego autorki. Poprzedzonych licznymi peregrynacjami, szczególnie po Anglii i Szkocji. Ogród księżnej Czartoryskiej „był częścią dworu, wyjściem w naturę, w nowy obszar egzystencji.” Inspirował artystów, malarzy i literatów, którzy upatrywali w nim wiele znaków i symboli o charakterze patriotycznym i narodowym. A ich twórczość współdziałała z programem, jaki, narzuciła na swym dworze Czartoryska.

W okresie utraty narodowego bytu realizował także symbolikę Puław sybillińskich. Sława Puław sprawiła, że inicjatywy księżnej zaczęto interesować się projektowaniem ogrodów, uprawą roślin i botaniką. Jej idee zażyczenia kraju wiązały się z przekonaniem o konieczności pielęgnowania rodzimego krajobrazu. W 1805 roku w oficynie Wilhelma Bogumiła Korna we Wrocławiu ukazał się traktat Czartoryskiej *Mysli różne o sposobie zakładania ogrodów*. Przypadająca w 2025 roku 220. rocznica wydania dzieła stała się pretekstem, by po raz kolejny podjąć temat dotyczący historii puławskiego ogrodu, z uwzględnieniem koncepcji i myśli księżnej Izabeli Czartoryskiej, który w przyszłości mógłby stać się punktem wyjścia do rewaloryzacji całego Zespołu Rezydencyjnego Książąt Czartoryskich.

Propozycje tematów wraz z abstraktem planowanego wystąpienia prosimy przestać do
28 kwietnia 2025 roku na adres: zbiory@muzeumczartoryskich.pulawy.pl

Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia i akceptacji tematu nastąpi najpóźniej **10 maja 2025 r.**

Tematyka, którą chcemy poruszyć:

- * Wymiana poglądów, doświadczeń i wyzwań stojących przed zabytkowymi ogrodami historycznymi,
- * Rola księżnej Izabeli Czartoryskiej w kształtowaniu ogrodu puławskiego,
- * Aktualizacja i podsumowanie dotychczasowego stanu badań na temat recepcji i historii założenia ogrodowego w Puławach,
- * Zwrócenie uwagi na problematykę rewaloryzacji zabytkowych założeń ogrodowych, ze szczególnym uwzględnieniem Zespołu Rezydencyjnego Książąt Czartoryskich,
- * Założenia projektowe,
- * Ochrona i zarządzanie zabytkowymi ogrodami,
- * Współczesne zagrożenia zabytkowych ogrodów,
- * Ogród w ujęciu historycznym i literackim (semantyka ogrodów),
- * Ogród jako miejsce pamięci/ Miejsca pamięci w ogrodzie

Do udziału zapraszamy przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych: historyków sztuki, architektów krajobrazu, ogrodników, konserwatorów, historyków, literaturoznawców

Komitet naukowy

Prof. dr hab. **Mariusz Matyka**, Dyrektor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - PIB
Prof. dr hab. **Marcin Cieński**, Uniwersytet Wrocławski

Dr hab. **Ewa Trzaskowska**, prof. KUL, Wydział Nauk Przyrodniczych i Technicznych

Dr **Renata Stachańczyk**, Narodowy Instytut Dziedzictwa

Dr **Anna Oleńska**, Instytut Sztuki PAN

Dr **Agnieszka Whelan**, Old Dominion University w Norfolk, Virginia

Dr **Anna Majdecka – Strzeżek**, Wydział Ogrodnictwa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

Komitet organizacyjny

Gratyna Bartnik-Szymańska

Maria Jaroszyńska

Przewidywany czas wystąpienia: do 20 min.

Miejsce konferencji: Pałac Czartoryskich w Puławach, ul. Czartoryskich 8

Udział w konferencji jest bezpłatny

Program obrad i informacje organizacyjne zostaną rozesłane mailowo

Patronat honorowy

Ogród Izabeli księżnej Czartoryskiej był jednym z najpiękniejszych polskich ogrodów krajobrazowych XIX wieku. Był wynikiem nie tylko mody wśród arystokracji na propagowanie naturalnego stylu parków angielskich, ale również procesem wieloletnich doświadczeń jego autorki. Poprzedzonych licznymi peregrynacjami, szczególnie po Anglii i Szkocji. Ogród księżnej Czartoryskiej „był częścią dworu, wyjściem w naturę, w nowy obszar egzystencji.” Inspirował artystów, malarzy i literatów, którzy upatrywali w nim wiele znaków i symboli o charakterze patriotycznym i narodowym. A ich twórczość współdziałała z programem, jaki, narzuciła na swym dworze Czartoryska. W okresie utraty narodowego bytu realizował także symbolikę Puław sybillińskich.

Sława Puław sprawiła, że inicjatywy księżnej zaczęto interesować się projektowaniem ogrodów, uprawą roślin i botaniką. Jej idee zadrzewienia kraju wiązały się z przekonaniem o konieczności pielęgnowania rodzimego krajobrazu.

W 1805 roku w oficynie Wilhelma Bogumiła Korna we Wrocławiu ukazał się traktat Czartoryskiej *Myśli różne o sposobie zakładania ogrodów*. Przypadająca w 2025 roku 220. rocznica wydania dzieła stała się pretekstem, by po raz kolejny podjąć temat dotyczący historii puławskiego ogrodu, z uwzględnieniem koncepcji i myśli księżnej Izabeli Czartoryskiej.

Tematyka, którą chcemy poruszyć:

1. Aktualizacja i podsumowanie dotychczasowego stanu badań na temat historii założenia ogrodowego w Puławach i jego recepcji, ze szczególnym uwzględnieniem:

- * roli księżnej Izabeli Czartoryskiej w kształtowaniu ogrodu puławskiego,
- * semantyki ogrodów przełomu XVIII i XIX w.: ogród w ujęciu historycznym i literackim,
- * kultury pamięci w ogrodach przełomu XVIII i XIX w.: ogród jako miejsce pamięci/ miejsca pamięci w ogrodzie.

2. Zwrócenie uwagi na problematykę rewaloryzacji zabytkowych założeń ogrodowych, ze szczególnym uwzględnieniem Zespołu Rezydencyjnego Księżąt Czartoryskich. W tym kontekście:

- *wymiana poglądów, doświadczeń i wyzwań stojących przed zabytkowymi ogrodami historycznymi,
- * założenia projektowe,
- * ochrona i zarządzanie zabytkowymi ogrodami,
- * współczesne zagrożenia zabytkowych ogrodów.

Propozycje tematów wraz z abstraktem planowanego wystąpienia prosimy przesłać **do 28 kwietnia 2025 roku** na adres: zbiory@muzeumczartoryskich.pulawy.pl

Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia i akceptacji tematu nastąpi najpóźniej **10 maja 2025 r.**

Przewidywany czas wystąpienia: do 20 min.

Miejsce konferencji: Pałac Czartoryskich w Puławach, ul. Czartoryskich 8

Udział w konferencji jest bezpłatny

Program obrad i informacje organizacyjne zostaną rozesłane mailowo.

Komitet naukowy

prof. dr hab. Mariusz Matyka, Dyrektor Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB

prof. dr. hab. Marcin Cieński, Uniwersytet Wrocławski

dr hab. Ewa Trzaskowska, prof. KUL, Wydział Nauk Przyrodniczych i Technicznych

dr Renata Stachańczyk, Narodowy Instytut Dziedzictwa

dr Anna Oleńska, Instytut Sztuki PAN

dr Agnieszka Whelan, Old Dominion University w Nortfolk, Virginia

dr Anna Majdecka – Strzeżek, Wydział Ogrodnictwa Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego

Komitet organizacyjny

Grażyna Bartnik-Szymańska

Maria Jaroszyńska

Patronat honorowy

Narodowy
Instytut
Dziedzictwa

Rada Nauki i Szkolnictwa
Wyższego